

Rozsah práce

Práce se rozkládá na 84 číslovaných stranách, z toho samotná textová část na 54 stranách, což odpovídá spíše spodní hranici rozsahu pro práce tohoto typu. Na druhé straně přílohová část obsahuje 17 příloh, které mnohdy mohly být součástí textové části, proto rozsah překládané práce je dostačující.

Volba tématu

Téma práce je aktuální, jelikož se jedná o snahu postihnout populační vývoj v jednotlivých částech největšího českého města, které samo o sobě má vůči ostatnímu území naší republiky specifické postavení, a to i z demografického hlediska.

Cíl práce a jeho naplnění

Cílem práce bylo „postihnout variabilitu populačního vývoje v rámci vnitřního členění hlavního města a pokusit se o nalezení faktorů, které za těmito rozdílnostmi stojí“. Takto formulovaný cíl byl naplněn jen z části. Snaha o popsání variability vybraných demografických charakteristik byla prokázána, nicméně pouze na základě dat z běžné evidence demografických událostí. Nalezení objektivních faktorů, které stojí za demografickými změnami mezi správními obvody Prahy, v práci čtenář hledá poměrně marně, jedná se většinou spíše o domněnky autorky, že určité oblasti musí mít vyšší či nižší hodnoty než ostatní, avšak verifikace těchto domněnek je slabě podpořena např. jinými studiemi či propojením na teoretické koncepty. Bohužel, výsledky výběrového šetření, které bylo i za tímto účelem provedeno, také příliš stimulů, které by vedly k hledání objektivních faktorů, nepřinesly.

Struktura práce

Samotná struktura práce je logická a standardní. Autorka přechází od úvodních teoreticko-metodologických kapitol k analytickým a aplikačním částem. V úvodu práce chybí lepší stanovení vstupních hypotéz, jsou jen nastíněny základní předpoklady, které jsou spíše nepodloženými domněnkami. Teoretické kapitoly jsou popsány pouze v základním pohledu, výjimkou je snad zajímavě zpracovaná kapitola 4 (Politiky a strategie rozvoje hlavního města Prahy). Následující analytická kapitola a kapitola, seznamující s výsledky výběrového šetření, jsou pak klasické struktury, stejně jako závěr, kde mohly být možná více propojeny zjištěné výsledky z jednotlivých částí – teoretické koncepty vs. analýza demografických charakteristik vs. výsledky šetření.

Práce s literaturou

Diskuse s literaturou s ohledem na zvolené téma se zdá být spíše slabší. Chybí větší snaha hledání konceptů analyzující demografický vývoj populačně velkých měst a jejich částí. Spektrum použitých zdrojů se soustředí téměř výhradně na problematiku Prahy a okolí, resp. jedná se spíše pouze o výčet prací, které se Prahou zabývají, avšak již není sledována určitá základní myšlenka, týkající se vnitřní diferenciací populačního vývoje, která by se týkala jak vhodnosti použití jak typu vstupních dat, tak metodologických postupů, a to i na příkladu studií jiných populačně velkých měst, i za hranicemi našeho území.

Metodologické postupy

Práce je založena převážně na aplikaci základních i mírně pokročilejších demografických výpočtů (např. metoda dekompozice rozdílu naděje dožití při narození) i statistických postupů (např. shluková analýza, jejíž použití někdy je diskutabilní...) na data z běžné evidence demografických událostí. Je škoda, že v práci není diskutována možnost použití jiných datových zdrojů, především pak sčítání lidu (ačkoliv prvotní konzultace

vedly i tímto směrem – pokud nebyl tento zdroj použit, mohlo být alespoň zmíněno proč ne). Chybí tak zamyšlení se nad skutečností, že obzvláště v pražských správních obvodech nemusí vždy trvale bydlicí obyvatelstvo odpovídat obvykle bydlicímu obyvatelstvu. To se jednak dalo dokázat vypracováním krátké analýzy z dat posledního sčítání lidu, ale především by to dokreslilo skutečnost, že autorka si je vědoma tohoto problému – bohužel toto není z práce patrné, a proto i při interpretaci by leckdy komentář zjištěných výsledků mohl být učiněn s větším nadhledem (to se projevuje i při zaokrouhlování některých výsledků na vyšší počet desetinných míst než je s ohledem na charakter dat nutné). U počítání úmrtnostních tabulek bylo autorce doporučeno využití dostupného softwaru DeRaS, který dokáže lépe modelovat křivky úmrtnosti ve vyšších věkových skupinách, avšak tomuto doporučení nebylo vyslyšeno. Co se týče realizace výběrového šetření, je na místě pochválit použití této myšlenky v rámci této práce. Avšak využitelnost zjištěných výsledků je slabá, a to jak díky skutečnosti, že některé výsledky jsou značně nevěrohodné (viz např. odpovědi zástupců Prahy 10, přesto se s těmito výsledky dále pracuje), tak i díky chybějícímu většímu propojení s poznatků s výsledky analytické části (shluková analýza zahrnující výsledky šetření a průměrný věk s úhrnnou plodností jsou v tomto ohledu spíše nedostatečné).

Přínosy práce

Přínos práce je v tomto ohledu spíše menší, než jaký byl uvažován v době vypisování tématu práce, nicméně si nemyslím, že by se jednalo o práci bez přínosu. Tím, že byly opomenuty jiné zdroje dat a vypočtené charakteristiky nebyly více podrobeny studiu faktorů, proč k určitým rozdílům dochází, se však užitná hodnota předkládané práce snižuje. V zásadě se tak jedná spíše pouze o deskriptivní práci, sledující územní rozložení odlišností vybraných demografických ukazatelů, což však může být pro určité zájemce o tuto problematiku také přínosné. Z předkládané analýzy demografických dat se jako nejzajímavější jeví analýza migrace.

Zásadní připomínky k práci

Zásadní připomínky byly již konstatovány v textu výše. V tomto ohledu je nutné se podívat spíše na příčinu, proč k určitým problémům došlo – tím největším problémem je autorkou špatné rozvržení času práci zpracovat kvalitnějším způsobem, kdy analytická část i výběrové šetření byly prováděny takřka na poslední chvíli. To způsobilo i skutečnost, že některé dílčí problémy nebylo možné i z pozice školitele včas odchytil a upozornit autorku na lepší či jiné zpracování.

Grafické prvky a přílohy

Práce je poměrně graficky zdařilá, avšak škoda je, že některé obrázky/kartogramy vzešly při tisku jako méně kvalitní, často rozmazané.

Formální stránka

Formální zpracování práce je na slušné úrovni, vyskytuje se minimum typografických chyb.

Jazyková stránka

V práci se vyskytují pasáže, které jsou po stylistické stránce lehce problematické. Často se vyskytuje možná až příliš hovorový jazyk, který by v diplomové práci mohl být upozaděn. Co se týče gramatických chyb, tak v práci se vyskytuje několikrát chybné použití, resp. nepoužití čárek ve větách.

Další hodnocení

Studentka byla při zpracovávání práce aktivní, především ke konci zpracování čile konzultovala průběžné kroky, avšak nedostatek času na kvalitnější zpracování je z práce patrný, což je škoda, jelikož školitel se

domnívám, že potenciál studentky je daleko vyšší a je schopna zpracovat práce na výrazně vyšší kvalitativní úrovni.

Ačkoliv v posudku zaznívá mnoho kritických výtek, které by měly především autorce pomoci do budoucna, tak se nedomnívám, že práce se nedá obhájit. Práce v zásadě splňuje základní nároky kladené na práce tohoto typu, nicméně lze z práce vyčíst, že působí nedopracovaným dojmem. Proto

navrhuji přijmout překládanou diplomovou práci k obhajobě s vědomím, že o úspěchu rozhodne především prezentace obhajoby autorkou a její reakce na připomínky členů komise.

RNDr. Luděk Šídlo, Ph.D.

Praha 2015-09-02